

BESLUT
2014-06-02

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 20 mars 2014

Saken

Rätt till svenskt studiestöd för EES-
medborgare

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som är medborgare i Norge, ansökte om studiemedel för en juridisk utbildning i Storbritannien med start den 8 september 2014.

CSN avslog ansökan med motiveringen att NN inte är svensk medborgare eller har rättigheter enligt EU-rätten.

NN överklagade beslutet den 1 april 2014 och anförde bland annat följande. Hon är EU-medborgare och har permanent uppehållsrätt i Sverige eftersom hon bott här under perioden juli 2000 – juni 2009. Hon har nu för avsikt att avsluta sin utbildning och göra Law Practice Course. Hennes mamma, som är svensk, och hennes pappa, som är norsk, bor i Sverige och familjens permanenta hem finns i Sverige.

CSN överlämnade ärendet den 7 april 2014 och anförde bl.a. följande i ett yttrande. NN kan inte ses som arbetstagare eller barn till migrerande arbetstagare i Sverige. Hon har, enligt Skatteverket, varit bosatt i Sverige under perioden augusti 2000 – juni 2009. NN har därefter studerat i Storbritannien till och med juni 2012 och sedan varit bosatt i Storbritannien och Ryssland. Vid tidpunkten för flytten till Storbritannien hade NN permanent uppehållsrätt i Sverige enligt CSN:s bedömning. Om en person flyttar från Sverige kan den permanenta uppehållsrätten gå förlorad tidigast efter två års utlandsvistelse. CSN har därför prövat om NN fortfarande har permanent uppehållsrätt. Enligt CSN:s praxis förlorar en person inte sin permanenta uppehållsrätt vid studier utomlands så länge han eller hon får studiestöd från CSN. NN fick studiestöd från Sverige senast vecka 27 år 2012, vilket enligt tillgängliga

uppgifter också var då hon avslutade sin utbildning. Enligt hennes egna uppgifter har hon därefter sökt arbete eller arbetat i Storbritannien till och med våren 2013 och endast varit på kortare besök i Sverige under denna period. I maj 2013 bosatte hon sig i Ryssland för att arbeta och praktisera. NN har inte visat att hon återvänt till Sverige. Eftersom hon hade studiestöd från Sverige senast vecka 27 år 2012 är CSN:s bedömning att hennes permanenta uppehållsrätt upphör två år efter denna tidpunkt, det vill säga vecka 27 år 2014.

Med anledning av CSN:s yttrande inkom NN med en skrivelse den 2 maj 2014 i vilken hon framhöll att hon behöver studiemedel för att klara sin utbildning och att hennes permanenta hem finns i Sverige hos hennes mamma och pappa.

Författningsbestämmelser m.m.

Av 1 kap. 4 – 6 §§ studiestödslagen (1999:1395) framgår att utländska medborgare som kan härleda rättigheter ifråga om sociala förmåner från EU-rätten och deras familjemedlemmar i vissa fall ska jämföras med svensk medborgare.

I 1 kap. 5 § samma lag anges att utländska medborgare med permanent uppehållsrätt i Sverige som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EU-rätten ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare.

Prövning enligt EU-rätten görs utifrån fördraget om europeiska unionens funktionssätt (FEUF), förordning (EU) nr 492/2011, direktiv 2004/38 samt praxis från EU-domstolen. För att en utländsk medborgare ska jämföras med svensk medborgare när det gäller rätt till studiestöd krävs att han eller hon är arbetstagare i Sverige eller bedriver beskattningsbar verksamhet i Sverige som egenföretagare. Arbetet eller verksamheten ska ha haft en viss varaktighet och dessutom ha vara av tillräcklig omfattning. Den som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare i Sverige kan jämföras med svensk medborgare om de planerade studierna avser en vidareutbildning inom det egna yrkesområdet. Vidare framgår att barn, maka, make eller sambo till migrerande arbetstagare eller egenföretagare i Sverige ska jämföras med svenska medborgare.

Enligt 3 kap. 21 a § studiestödsförordningen (2000:655) får studiemedel för studier utomlands lämnas till en studerande som inte är svensk medborgare bara om han eller hon har påbörjat en högskoleutbildning vid en svensk läroanstalt och studierna utomlands kan tillgodoräknas helt som en del av den svenska utbildningen inom ramen för ett utbytesprogram. I sådant fall får, enligt samma bestämmelse, studiemedel lämnas under högst ett år. Av bestämmelsen framgår slutligen att en studerande som inte är svensk medborgare även kan beviljas studiemedel om studierna utomlands är en del av en utbildning som anordnas inom ett utbildningssamarbete som avses i 1 kap. 17 § andra stycket högskolelagen (1992:1434) eller i 2 a § andra stycket lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina och utbildningen kan leda till en examen vid en svensk läroanstalt.

I 3 a kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) anges att en EES-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år har permanent uppehållsrätt.

Enligt 3 a kap. 9 § samma lag gäller den permanenta uppehållsrätten utan villkor och kan endast upphöra om utlänningen har vistats utanför Sverige i mer än två på varandra följande år.

Nämndens bedömning

NN är inte svensk medborgare och kan inte härleda rättigheter från EU-rätten såsom arbetstagare eller barn till migrerande arbetstagare. Hennes studier i Storbritannien bedrivs inte inom ramen för ett utbytesprogram och utbildningen kan heller inte leda till en examen vid en svensk läroanstalt. NN kan således inte beviljas studiestöd på någon av dessa grunder.

NN har tidigare bott i Sverige under så lång tid att hon fått permanent uppehållsrätt i Sverige. Nämnden finner, i likhet med CSN, att den permanenta uppehållsrätten har behållits under den tidigare studietiden i Storbritannien. I ärendet har dock annat inte framkommit än att NN, efter avslutade studier, inte har återvänt till Sverige mer än för kortare vistelser. Vid den planerade studiestarten har NN således vistats utanför Sverige i mer än två år och har därmed, i enlighet med regleringen i utlänningslagen, inte längre permanent uppehållsrätt i Sverige. NN kan således heller inte beviljas studiemedel på denna grund. Överklagandet ska därför avslås

Hans Göran Åhgren

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande i nämnden, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Johan Borre, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN

Kopia till CSN, Rättsavdelningen